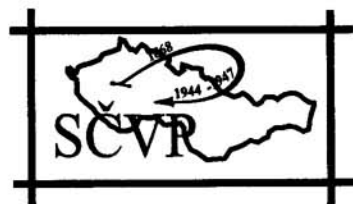

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

2/2010

Volyňský Holocaust

Mezi asi 40 židovskými rodinami byla dobře známa rodina Sziji a Szejwy Schwarze. Obchodovali hlavně ovocem a paní Szejwa vykupovala vajíčka, kožky a štetiny. Měli asi 6 dětí, mezi kterými vynikal nadáním Mojše. Po ukončení základního vzdělání odejel do Kowla. Zde se zabýval obchodováním a to mu velice dobře šlo. Jako správný, pravověrný Žid se v patřičnou dobu oženil. Jeho manželkou se stala dcera zámožného obchodníka. Svatbu, dle rituálu, měli v Kupičově. Co je zajímavé, že na svatbě jim hrála dechovka Sdružení katolické mládeže. Jistě si mnozí pamatujete, jak Židé hodně pili. Stále ucucávali z jednoho kalíšku a nadělali tolik kraválů, dle pověstného „jak v židovské škole“. Ovšem mezi muzikanty to bylo jiné, zvláště tehdy svatebčany přivedl do velkých rozpaků bubeník Kyseka. Ten nečekal až mu dají kalíšek, ale přinesl si svoji sklenku. Bratr z nicha Uňke, který roznášel kořalku, ucmrdnul bubeníkovi přibližně kalíšek, ale ten byl neúprosný a sklenici držel, dokud nebyla plná.

Dlouho se vyprávělo o té velké svatbě a o bubeníkovi. Moško Schwarz se odstěhoval natrvalo do Kowla a zdálo se, že ho štěstí nikdy nepustí. Rodina se rozrostla o malého chlapečka a přijížděla do Kupičova. Do toho, jakoby nezmaritelného štěstí, vypukla II. světová válka.

Židé si byli vědomi, co je čeká, vždyť pozorně poslouchávali Hitlerovy projevy. Tím, že Sověti obsadili Západní Ukrajinu a pod vlivem jejich propagandy, mysleli, že jsou zachráněni. Věřili v sílu SSSR a s plnou vervou se pustili do služeb, mnohdy bezohledně.

Konec všem nadějím učinil 22. červen 1941. Ústup Rudé armády byl tak rychlý, že naprostá většina Židů zůstala na místě. Ten krutý teror si z nás, starších, velice dobře pamatujeme. Když v roce 1942 začalo systematické vraždění, Moško Schwarz se domluvil s Čechem Václavem Maškem o poskytnutí úkrytu.

Tři Maškovici rodiny bydlely na samotě a to budilo dojem, že se nic neprozradí. Pan V. Mašek vyhloubil ve stodole kryt a zakryl ho velkou vrstvou slámy. Rodina Schwarzová se tam nastěhovala i se sestrou paní. Moško ve svém bytě zanechal mnoho cenných věcí a hlavně nějaké vzácné nástenné hodiny. Chtl se Maškovi nějak odvděčit a navrhl mu, aby si zajel do Kowla pro ty hodiny. Svůj byt předal důvěryhodnému člověku a pevně mu věřil. Ale, bohužel, ti lidé vše nahlásili Ukrajinské pomocné policii a ta Maška ihned sledovala. Vše se prozradilo, policie obklíčila usedlost, hlavně stodolu. Židé byli vyzváni, aby vylezli. Ti samozřejmě poslechli a vzdali se. Moško Schwarz musel před okny Maškovy kuchyně vykopat hrob, ti nešťastníci se museli svléci, i ten maličký. Maškovi se museli dívat na popravu a pan Mašek nakonec hrob zaházet. Kati s pomocnicí se okamžitě rozdělili o vše, co po obětech zbylo.

Pana Maška Pomocná ukrajinská policie vzala s sebou na posterunek do Kupičova. Zamkli ho do bývalého skladiště Kooperativy. Zde měli „mlátírnu“. Zatčeni pan Mašek se musel svléci. Do každého rohu si stoupl jeden katan s karabáčem. Zatčený musel kolem nich

běhat a oni ho mlátili hlava nehlava. S velkým nadšením se předháněli, kdo dá větší ránu. I když pan Mašek byl správný, mohutnější sedlák, již padal. Když toho měli oni dosti, nechali ho. Tímto případem byla ořesena nejen rodina Maškova (Maškovi měli 2 malé dcerušky), ale celý Kupičov. Většina rodin pomáhala uprchlým Židům a lidé se právem obávali. Zvláště když se proslechlo, že Mašek bude pro výstrahu popraven. Nakonec přišla rada a pomoc od souseda Ukrajince, kterého nazývali prostě Jovko. Na jeho radu a zřejmě i zprostředkování dali Maškovi policii mouku, slaninu a hlavně samohonku. Když Maška propustili, tak prý vůbec nebyl k poznání, byl doslova černý. Až více nežli po měsíci přišel do Kupičova a o celé události vyprávěl jen nejvěrnějším kamarádům. Léta běžela a s nimi jedna událost horší druhé. Náš pan Mašek se ze všeho „vylízl“, uzdravil se a byl z něho zdatný voják 1. československého armádního sboru v SSSR. Dočkal se konce války, s rodinou osídlil pohraničí a zemědělství zůstal věrný. Skolila ho až zlá, zákeřná nemoc.

Václav Kytl

Zpráva pro členy SČVP

Dne 8. 1. 2010 v Pardubicích při příležitosti slavnostní pietní vzpomínky na akci Silver A bylo podepsáno Memorandum obcí vyvražděných nacisty za druhé světové války. K deklaraci o spolupráci uvedených obcí se za Český Malín připojila nástupnická obec Nový Malín a podepsal ji starosta Josef Minář.

Při této příležitosti byla slavnostně představena knížka Český Malín-Lidice volyňských Čechů, kterou vydal Památník Lidice. Text sestavila a upravila PaedDr. Darina Martinovská. Podklady, vzpomínky, fotografie a další dokumenty shromáždila a připravila spolu s Josefem Řepikem bez nároku na odměnu a v zadání Památníku Lidice, který již podobné brožurky vydal v ediční řadě pro návštěvníky pietních míst a další zájemce.

Na slavnostním zasedání, jehož bohatý program uváděl ředitel Památníku Lidice, byli přítomni velvyslanci Ruska, Německa a Anglie, předseda parlamentu ČR, hejtman Pardubického kraje, primátor Pardubic a starostové obcí, které již podepsaly memorandum a další vzácní hosté. PaedDr. Martinovská předala předsedovi parlamentu jeden výtisk publikace. Při rozhovorech s ředitelem památníku byla dále domluvena další spolupráce. Škoda jen, že se do těchto rozhovorů a aktivit nezapojil přítomný předseda Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, pan O. Rejchrt. Mohl využít četné přítomnosti představitelů kulturního a společenského života a představit práci o. s. SČVP.

Knížku, její vytištění, uhradil Památník Lidice, pro zájemce a přátele zakoupili D. Martinovská a J. Řepík 300 Kč. V současné době je již téměř rozebrána.

Josef Řepík

Zpráva Historicko-dokumentační komise ...

Tato komise SČVP (dále jen HDK) již delší dobu spolupracuje s Národním muzeem, zastoupeným Dr. Stanislavem Slavíkem (dále NM). HDK pro NM zajišťovala a dále zajišťuje od našich krajanů nejrůznější materiály pro

expozici Muzea volyňských Čechů v Podbořanech. HDK prosí volyňské krajany o jakékoliv předměty z Volyně. Nenechte je, prosím, zlikvidovat. Hledáme především zajímavé trojrozměrné předměty, ale také jakékoliv psané vzpomínky, doklady, dokumenty a to hlavně z období let 1939-1947. Vyprávění o pivovarnictví a chmelařství. O chmelařství i po příchodu volyňských Čechů do ČR. Prosíme vnuky, aby zapsali vyprávění svých předků a pomohli tak zdokumentovat události, které v krátkém čase zmizí do nenávratna. Informace o možnosti získat jakýkoliv předmět, doklad, nebo jen rukou zapsané vyprávění (uveďte kdo vyprávěl a kde a kdy se vyprávěné stalo) podejte na adresu:

Miroslav Krušina, Otradovice 35, 294 74, Předměřice nad Jizerou. Nebo tel. 326 921 195, mobil: 732 659 059.

e-mail: valsorim.anisurk@seznam.cz

Každému, kdo nám podá informaci o možnosti rozšířit sbírku materiálů a jakýchkoliv listin z Volyně předem děkuje jménem celé HDK

Miroslav Krušina

Vážení krajané. Historicko dokumentační komise (dále jen HDK) stále provádí sbírky předmětů a tiskovin z Volyně. Protože došlo k výměně některých členů HDK, podávám vám tímto informaci o této změně, aby jste mohli kontaktovat toho člena HDK, kterého znáte, nebo který je nejbližší vašemu bydlišti. **Josef Řepík, místopředseda**, 140 00 Praha 4, Pod sokolovnou 5. Tel. 241 403 169, mob. 606 213 579, e-mail: jrepik@seznam.cz
ing. Václav Petříček CSC, 441 01 Podbořany, Chodská 590/11, tel. 415 214 341, mob. 607 808 083, e-mail: vaclavpetricek@seznam.cz
ing. Josef Vlk, 400 11 Ústí nad Labem, Hilarova 8, tel. 472 771 841, mob. 724 566 365, e-mail: josefvlk@c-box.cz
ing. Miroslav Rampas, 431 44 Droužkovice 160, mob. 606 346 075, e-mail: m.rampas@seznam.cz
Miroslav Krušina, Otradovice 35, 294 74 Předměřice nad Jizerou, tel. 326 921 195, mob. 732 659 059, e-mail: valsorim.anisurk@seznam.cz
Prosím využijte tyto kontakty co nejvíce, aby se nám podařilo zachránit co nejvíce vzpomínek na Volyně. *Za HDK M. Krušina.*

Od pérové dračky Sofijovské povídačky ...

1. Strýc Josef Mikulecký

Jan Mikulecký, podle vyprávění pamětníků, se svojí milou a hezkou manželkou byli mezi prvními osadníky Volyňské Sofievky II.

Spolu s rodinami Josefa Bartoše, Jana Holoubka, Václava Rezka, Jana Čejnara, Jana Novotného, Jindřicha Čálka utvořili zemljankovou kolonii u městečka Verba, nedaleko ukrajinské vesnice Bělohorodky. Kolonii nazvali Verbovská a tak také vznikl první a konečný název Verbovské ulice, tedy Sofievka II.

Manželé Mikuleckých měli pět dětí, nejstaršího Františka, o kterém jsem se zmínil v příspěvku 1/2008, Annu-moji babičku a matku otce, provdanou za Františka Holubičku, Růženu-provdanou za p. Maška, Tonika a nejmladšího Josefa. Do povědomí občanů nejen Sofievky II, ale i okolních vesnic, a to jak českých,

ukrajinských, polských i německých se určitě zapsal nejmladší Josef. Nutno předeslat, že se vyučil bednářem a tuto profesi vykonával skutečně mistrovsky. Byl výborným muzikantem, vypravěčem-bavičem a také všestranným nimrodem. Jako bednář vyráběl různé soudky, nádoby pro dojení mléka, trakaře, sudy na zeli, ale také sudy velmi bytelné na „bráhu“, z které se vařila samohonka-žitnovka, za účinku páry z kotle, přiváděné do sudu. Rád rybařil a chodil k řece Ikva až za Verbu, a nikdy se nevracel bez bohatého úlovku. Největším jeho koníčkem byla myslivost. Po vsi se tradovalo, že strýc Josef nezná pojem „tak jsem se netrefil“. Pokud se jídla týká, byl doslova labužníkem. Pochutnával si na rybách, žabích stehýnkách, kdy žab v nedalekých lukách a bažinách bylo hojně. Jeho vášní bylo podzemní odchyťování vrabců ve stodolách sedláků, kteří měli stodoly ještě pokryté doškami. Jako kluci jsme se tohoto lovu rádi na vyzvání strýce zúčastňovali. Strýc měl velký pytel žok, ve kterých se vozil prodávací chmel. Do kraje založeného žoku navlékl silný drát do kruhu, za kterým měl umně zhotovené zdrhovadlo. Na dně žoku vystříhl díru pro baterku, kterou na jeho pokyn některý z kluků rozsvítil při lovu ve stodole. Zde ve stodole jsme my, kluci, strýci pomáhali. Strýc držel na tyči žok s kruhem ve výši patra nebo trámu, některý z kluků zasunul do žoku baterku a další kluci či kluk bušili klacky do krovů a latí a vystrašení vrabci letěli za světlem baterky do žoku. Lovilo se vždy zásadně až po pořádném setmění a tak se stávalo, že některý z nás spadl naštěstí do sena nebo slámy. Nepamatuji si, že by někdy došlo k nějakému úrazu. Úlovky byly vždy bohaté 15-20 vrabců. Vrabce si strýc připravoval zásadně sám, pojídal je buď vařené nebo dušené na másle. Málokdy někdo z nás ochutnal ze strýcovy nabídky.

Jako muzikant byl jedinečný. Měl pouze jednoho konkurenta, a to v panu Cimrovi z Verby s jeho „heligonkou“ značky Hlaváček Hořovice. Hrával na svatbách, křtinách, oslavách narozenin a jmenin Josefa, Václava, ale také na menších tancovačkách. Když neměl bubeníka i to řešil velkoryse a bubnoval si nohama sám. Všechny tyto aktivity s harmonikou měly v poslední době negativní následky. Postupný návyk na alkohol rozbil jeho manželství a zastínil i jeho pověst výborného bednáře.

Mateřská láska

Protože se blíží zase svátek matek, vybrali jsme tento krásný příspěvek od našeho věrného dopisovatele Miroslava Nováka, který už, bohužel, není mezi námi. Nejedná se o matky-ženy, ale myslíme, že vás, čtenáře, všechny dojde ... Redakce

Slova „mateřská láska“ jsou chápána jako hluboký cit matek ke svým dětem. Zvláště k malinkým lidským bezbranným tvorečkám. Za touto láskou a obětavostí jsou maminky milovány a jsou nezeměnitelnou oporou od útlého mládí až do dospělosti. Mateřská láska a něha jsou nezaměnitelné.

V popisovaných příbězích budu pojednávat o jiném mateřském citu - citu savců a ptáků ke svým potomkům. Je stejně hluboký a obětavý a často tyto mamysamičky obětují svůj život pro záchranu potomstva.

Při pozorování přírody a života v něm jsem se často setkával s hloubkou tohoto citu, který je srovnatelný s citem člověka.

Na některé z těchto příběhů nelze nikdy zapomenout.

V mém rodišti na Volyni probíhala válka. Válka se všemi těžkostmi pro obyvatelstvo a přírodu. Po krátké době se fronta přesunula na východ. Jednoho dne jsem pozoroval, jak vojáci, ozbrojení samopaly, se snaží ulovit nějaká zvířata. Občas v láněch dozrávajících obilí padl výstřel. Pozoroval jsem z okraje ovocné zahrady, která byla lemována živým plotem, v dálce prchající zvěř. Zaujala mne skutečnost, že toto zvířátko, později jsem poznal, že jde o srnku, vždy v obilí vyskočí v běhu před pronásledujícími vojáky a po určité době tyto poskoky opakuje, ale směrem k lovcům. Neuvěřitelné. Po nějaké době vojáci zůstali stát a sledovali obilní lán se samopaly připravenými k výstřelu.

Pojednou se pohnulo obilí těsně vedle mne a v mezeře se objevila srnčí hlava následována dvěma kolouchy. Pochopil jsem, že tato srnčí máma hledala ochranu pro sebe a malá srnčata u člověka, který neměl zbraň a nebyl oblečen stejně jako pronásledovatelé. Ustoupil jsem stranou a tak celé srnčí rodině umožnil přejít k nám na zahradu. Byli zachráněni. Přinesl jsem chleba a podával této mámě-hrdince. Skutečně přišla k natažené ruce a vzala si podávanou potravu. Tím dala najevo, že mi důvěřuje. Po uklidnění situace se srnčí rodina stejnou cestou jak přišla, vrátila zpět do obilí a jistě i do nedalekého lesa. Ještě dnes vidím ty krásné oči smy, strachy otevřené, jak se celá chvěje prožitým strachem z výstřelů a hlavně strachem o své malé koloušky. Pro mne to byla matka-hrdinka, která pro záchranu svých potomků dokázala nejen přemoci strach z lidí a výstřelů, ale chovat se proti všem návykům zvířat v přírodě.

Nejenom velká zvířata jsou schopna tak velkého mateřského citu, ale i ta nejmenší.

Byl hezký slunečný den, na zahrádce jsem okopával jahody. Najednou slyším slabé pípní. I po důkladném pozorování okolních keřů a stromků jsem nezjistil nejmenší pohyb ptáka nebo jiného zvířátka. Znovu pípní, tentokrát přicházející zdola v těsné blízkosti. Opravdu, vedle mé nohy směrem ke mně se pohybovala malinká zvířátka-ježci. Považovali mě za svoji mámu a lezli přímo k noze. Vtom v porostu stejně zvuky, ale silnější. Byla to jejich máma.

Znovu jsem měl možnost obdivovat hloubku lásky tohoto zvířátka. I když se chvěla strachy, přišla až těsně k mé noze a snažila se odlákat své pomýlené potomstvo. Je samozřejmé, že jsem znehybněl a s pochopením sledoval snahu odlákat malé ježčky do bezpečí. Nakonec, po delší době, kdy se tato máma několikrát vracela, dosáhla, že celý houfek ji následoval do blízkého porostu a dále do lesa.

V životě a v přírodě jsem se setkal s mnoha případy této obrovské lásky matek-samiček, a někdy i s sebeobětováním pro záchranu svého potomstva. Dokonce i křečka, který se postavil na odpor psovi, sám zahynul, ale celá křeččí rodinka se zachránila v nedalekém lese.

Velmi zajímavý případ z ptačího rodu ve vlasti. Samička kosa černého si udělala hnízdo v koruně stromkového angreštu v těsné blízkosti vedle pěšinky. Mohl jsem proto sledovat vývoj této ptačí rodinky. Kosice nalétávala vždy jinam, nežli bylo hnízdo s mláďaty. Později po bedlivém pozorování okolí tichounce vklouzla do koruny angreštu. Na lidi byla zvyklá, věděla, že jí neublíží.

Jednoho dne přišla na zahrádku návštěva, doprovázená statným vlčákem. Vlčák byl pro kosici nový a nebezpečný nepřítel. A nyní začalo divadlo, které jsme se zatajeným dechem sledovali. Kosice tichounce vyklouzla z hnízda a z jiné strany se objevila na zemi v malé vzdálenosti od svého nepřítel. Začala se předvádět, táhla po zemi jedno křídlo a kulhala tak těžce jako zraněná a snadná kořist. Pes se k ní vrhl a nauvka se domníval, že se lehce dostane k tomuto opeření. Kosice v poslední chvíli vzlétla a znovu se vrátila a divadlo se opakovalo. Ale stále dál a dál od hnízda s mláďaty. Při zjištění že jsou již v bezpečí, najednou odletla do jiného směru, než bylo hnízdo. Jen udivený pohled vlčáka ukazoval na hloubku lásky této ptačí mámy, která dovedla překonat strach pro záchranu svých malíčkových kosátek.

Mateřská láska je cit tak hluboký, zasluhující úcty a uznání. Bez tohoto citu a sebeobětování nemohou žít a vyvíjet se ani lidská mláďata, stejně tak i mláďata savců i ptáků.

Proto se nemůže stát, aby máma-samička opustila své potomstvo. Žel u lidí tyto případy se někdy vyskytují. Příroda v mateřské lásce může být i nám často příkladem. Miroslav Novák

Milí čtenáři, kež by se mezi vámi objevilo hodně takovýchto „umělců slova“ a posílali jste nám plno příspěvků. Moc se na ně těšíme! Vaše redakce

Zprávy z Regionů ...

Region Rakovník

Důležité upozornění

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, region Rakovník, pořádá dne 17. dubna 2010 sraz členů v Kolešovicích v jídelně Rakochmel. Zahájení je v 11. hodin.

Všechny srdečně zveme!

Za region Libuše Růžičková

Region Brno

Důležité upozornění

Jméno Československé obce legionářské Brno Vás zvu na odhalení pomníku Dr. Edvarda Beneše v Brně.

Odhalení se koná v sobotu dne 10. dubna 2010 v 10.00 hodin, naproti Právnické Fakulty, ul. Veveří č. 70. Srdečně Vás zvu.

Vezměte s sebou mladší generaci, která, ne vlastní vinou, ví o Dr. Benešovi velmi málo. Děkuji za účast. Josef Kučera

Důležité upozornění

Ve Zpravodaji č. 1/2010 na str. 4 ve zprávě Distributorů v regionech došlo k chybě. Nesprávně je uvedeno, že distributorkou v regionu Tachov je Zdena Mrázková, a vůbec není uveden region Teplice.

Správně má být:

Tachov: Jiřina Pulerová

Teplice: Zdena Mrázková

Žádáme Vás, abyste si seznam laskavě opravili a za chybu se omlouváme-redakce

NAŠI JUBILANTI ...

Uveřejňujeme dodatečně a s omlouvou tuto zprávu:

Vážená redakční rado, jelikož můj otec, Ing. Zdeněk Damašek, ročník 1925, je častým přispivatelem článků do Zpravodaje volyňských Čechů, dovoluji si Vám oznámit, že dne 2. července 2009 se mi rodiče dožili 60. výročí společného života brilantové svatby.

Jako potomek volyňských Čechů si velice vážím a jsem hrdý na to, že i můj otec, který svou vlast předtím nepoznal, šel dobrovolně bojovat za svobodu své vlasti. V bojích o Dukelský průsmyk byl zraněn. Obdobně i můj dědeček Josef Damašek, ročník 1894, veden laskou ke své vlasti, byl legionářem v 1. světové válce v Rusku. Prošel celou anabází bojů od Zborova až do Vladivostoku. Asi není mnoho takových rodin, aby jejich dva členové bojovali za svobodu své vlasti v obou světových válkách. Považoval jsem za správné, při péči o své rodiče, Vás o tom informovat.

Spozdravem Ing. Alexandr Damašek, Ph.Dr.

Vážení manželé Damaškoví, přejeme Vám dodatečně k tomuto loňskému krásnému jubileu, abyste se v pohodě, ve zdraví a lásce dožili ještě mnoha společných let a abychom se od Vás, pane inženýre, dočkali ještě mnoha zajímavých článků do našeho Zpravodaje! Redakční rada, redaktorka a celé SČVP

Region Domažlice

1.čtvrtletí 2010

Leden: 86 let pí Emilie Tomanová, Lipiny, Malý Malakov. 86 let pan Václav Kocek, Palče, Buková. 80 let pí Marie Lokvencová. Dolínka-Polčice-Plzeň.

Únor: 86 let Ing. Kovalčuk Bohuslav, Kopče-Horšovský Týn. 81 let PhDr. Fiala Jaroslav, Kupičov, Plzeň. 85 let pí Malá Anna, Ivaniče-Srby.

Březen: 80 let Lochman Karel, Dolinka, Plzeň. 70 let pí Krobová Sojková Marie, Moskovština-Blatnice. 90 let pí Polačková Marie, Malínovka-Plzeň. 84 let pí Böhmová Naděžda, Olšanka-Přeštice

Zdraví, spokojenost, hodně životní pohody a jamího sluníčka přejí za region

Ledvina Vladimír a Naďa Pytelková

Region Žatec

I. čtvrtletí 2010

Únor: 60 let Boženka Hodalová, Praha 10. 75 let Olga Bránišová, Očihov. 75 let Miroslava Sybková, Kryry. 80 let Slavomír Vokáč, Louny. 81 let Irenka Hanušová, Žatec. 81 let Marie Ryšavá, Žatec. 81 let Antonín Lněniček, Nepomyšl. 83 let Anna Kašparová, Vidoule. 84 let Anna Kašparová, Vidoule, 84 let Vít

Poliščuk, Žatec. 85 let Olga Černohorská, Jablonec. 86 let Marie Šourková, Louny. 86 let Ludmila Majkráková, Frýdek-Místek. 87 let Marie Sokolová, Staňkovic. 88 let Libuše Ditrichová, Louny. 86 let Miroslav Bernát, Volevčice. 90 let Mikuláš Feodorov, Žatec. 90 let Marie Komárková, Žatec.

Všem těmto jubilatům přejeme mnoho zdraví, štěstí a spokojenost do dalších let

Za region Kamila Ondrová

Všem jubilatům blahopřeje i redakce Zpravodaje

Památce významného krajana pana Jana Jelínka

Dne 17. prosince 2009 jsme se navždy rozloučili s nejstarším krajanem z Kupičova panem Janem Jelínkem. Zemřel tiše půl roku po svých 97. narozeninách v ÚVN v Praze-Střešovicích, kde pobýval po úrazu déle než rok.

Jan Jelínek se v Kupičově sice nenarodil, strávil tam jen sedm roků jako evangelický kazatel, ale ke Kupičovu a Kupičovákům měl vřelejší vztah než mnohý rodák. Přišel tam ze Zelova, kde se narodil 19.5.1912 jako potomek českých exulantů. Za ten krátký čas v Kupičově však vykonal mnoho dobrého. Především dokázal smířit do té doby znesvářené katolíky a evangelíky; dnes můžeme říci, že byl průkopníkem ekumenismu.

Za války, v době nemilosrdné likvidace Židů a krutých bojů banderovců a Poláků, stala se evangelická fara útočištěm všech pronásledovaných. Pan Jelínek a jeho paní (v r. 1942 se oženil) zachránili desítky lidí (část celého rodiny) tím, že jim poskytl úkryt a pomohli jim dostat se do bezpečí, často s nasazením vlastního života. Pan Jelínek pomáhal každému bez rozdílu národnosti a náboženského vyznání, viděl jen člověka, který potřebuje pomoc, bez ohledu na vlastní nebezpečí. Pak se s ostatními Čechy přihlásil i s manželkou dobrovolně do Svobodovy armády.

Lidem pomáhal i v Československu. Rusům a Ukrajincům, kterým hrozila deportace, vystavoval křesťní listy opatřené razítkem kupičovské farnosti. Nikdy se netajil svými názory, a tak byl v 50. letech odsouzen „za pobuřování“. Při práci v dolech utrpěl těžký úraz páteře. Po propuštění pracoval až do důchodu jako dělník, nesměl se vrátit k činnosti duchovního.

Rodáci z Kupičova bez rozdílu vyznání si pana Jelínka velmi vážili a před několika lety podali návrh s téměř stovkou podpisů na státní vyznamenání. Návrh nebyl přijat. Na sklonku života se mu však přece jen dostalo uznání od náčelníka Generálního štábu ČA na základě náhodné televizní reportáže. To vzbudilo zájem všech sdělovacích prostředků (nazvaly ho českým Schindlerem), a tím se o našem krajanovi, a také Kupičovu a Volyni, dozvěděla širší veřejnost. Svůj bohatý život vylíčil Jan Jelínek ve své knize vzpomínek „Pouštěj chléb svůj po vodě...“

Rodáci z Kupičova budou na pana Jana Jelínka vždy vzpomínat s láskou a vděčností.

Miloslava Žáková

Věnováno památce vzácného člověka Vladimíra Tenglera

Vladimír Tengler

* 9.9.1918 + 23.1.2010

Z našich řad navždy odešel krajan Vladimír Tengler, rodák z volyňské české obce Moldava I, posledním bytem v Hněvotíně u Olomouce.

Ve dvaceti letech, to bylo v roce 1940, dostal povolávací rozkaz do Rudé armády a po napadení Sovětského svazu nacistickým

Německem se ocitl na frontě. Zakrátko však zakusil nezměrné utrpení zajatce v několika německých lágrech i na útěku. Díky nesmírné odvaze a štěstí se mu návrat domů podařil.

Prožité strasti rudoarmějce jej neodradily od dobrovolného vstupu do Svobodovy armády a bojové pouti do staré vlasti. Dukelské a mnohá další bojiště v něm vykřesala ty nejlepší lidské vlastnosti.

V kritických chvílích, při ohrožení samotné existence života neklesal, později v potu tváře budoval novou budoucnost. Dovedl snést něhu i tvrdost, navzdory hloubavé duši básníka a malíře se stal snilkem.

Po válce při zaměstnání si doplnil středškolské vzdělání, zastával vedoucí funkce v Zemědělském družstvu v odbojových organizacích a od založení Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel vedl zdejší olomoucký region. Byl dlouholetým členem Celostátního výboru. Jako výraz uznání mimořádného přínosu na poli organizačním mu v loňském roce bylo uděleno nejvyšší ocenění naší krajské organizace titul "Čestný člen".

Sbratřen s mnoha lidmi, uchoval si hrdoost, ale nezpochl. Pevně v sebe věřil, odolával triumfu i ponižení.

Stejně jako obrazy ztvárněné Vladimírovou rukou jsou různé, tak i jeho obrazy v nás budou mít různou podobu. Ale všechny zůstanou zasazené do určitého rámu. Ty vnitřní v nás zarámoval svými charakteristickými vlastnostmi zformovanými v mládí na rodné Volyni.

Oldřich Rejchrt

Odešel dlouholetý předseda olomouckého regionu SČVP Vzpomínka

Dne 29. ledna 2010 jsme se rozloučili v Chrámě Páně Sv. Leonarda v Hněvotíně s panem Vladimírem Tenglerem. Zemřel po krátké, těžké nemoci ve věku 91 let.

Vyrůstal v rodině spolu se svými čtyřmi sourozenci. Vyučil se Truhlářskému řemeslu, které provozoval společně se svým otcem. V roce 1942 se seznámil s Emilií Borysovou a s ní později také uzavřel sňatek. Z tohoto jejich manželského vztahu se jim narodily 3 dcery, Emilie, Antonie a Anna. Spolu se svou manželkou a svými provdanými dcerami a v kruhu rodinném oslavili zlatou a diamantovou svatbu. V roce 2006 mu manželka Emilie zemřela. Zbytek svého života jako vdovec prožil ve společném rodinném domě jeho dvou dcer Emilie a Anny a jejich rodin.

Jeho životní dráha byla velice těžká, tvrdá, ale také velice pestrá. Byl upřímný, kamarádské povahy. Pro nás všechny, co jsme ho dobře znali, jsme ho oslovovali „náš děda Vláďa Tengler“. Při dotazu na otázku jak je starý? Odpověď zněla: „jako Republika československá ročník 1918.“ Byl rodákem z první Moldavy, narozen 9. září 1918, část Bramborovka z dubenského okresu na Ukrajině Volyni.

Za druhé světové války byl povolán do ruské armády k těžkému dělostřelectvu. Tam padl do německého zajetí. Byl převezzen do zajateckého tábora do města Chelm na hranicích Ukrajiny a Polska. Z tohoto německého „arestu“ zajateckého „lágru“ se mu podařilo utéci. Nočními pochody lesy a pustinami na hranici života a smrti došel až domů.

V roce 1944 po postupu prvního československého armádního sboru na Ukrajinu se spolu se svými dvěma bratry dobrovolně přihlásil do tohoto sboru pod vedením armádního generála Ludvíka Svobody. Byl zařazen k těžkému dělostřelectvu do funkce „mříčce“. Zúčastnil se osvobozujících bojů, kde přes

Karpaty a Duklu skončil v květnu 1945 osvobozením československé republiky. Touto válečnou cestou ztratil své bratry Pepu a Tonika, kteří padli u Dukly a Liptovského Mikuláše.

Po skončení válce se spolu s dalšími vojáky (asi 1500) vrátil ke své rodině na Volyn. V roce 1947 při reemigraci se stačil vrátit posledním transportem do rodné vlasti svých předků do ČSR. S rodinou se usídlil na Osoblažsku. V roce 1956 se přestěhoval s celou rodinou do obce Hněvotín. Od tohoto roku až do konce života se svou rodinou žijí v této obci. Celý tento čas oba s manželkou pracovali v zemědělství, v tehdejší JZD v různých funkcích, v živočišné a rostlinné výrobě.

Velkou měrou se podílel na celospolečenských akcích v obci. V roce 1968 patřil k hlavním iniciátorům spolu s bratrem Josefem Neradem a organizací SPB a MNV stavby pomníku padlým hrdinům prvního a druhého odboje v parku naproti kulturnímu domu. Tento pomník byl slavnostně odhalen v roce 1969. Patřil k hlavním osobnostem spolu s ostatními z řady místních-Volyňáků k obnově činnosti naší krajské organizace SČVP po roce 1990. Po celé období až do roku 2007 vykonával funkci jako vedoucí a předseda našeho olomouckého regionu.

Na návrh našeho olomouckého regionu na Předsednictvo celostátního výboru SČVP v Praze byl mu tímto vrcholovým orgánem udělen statut „čestného člena SČVP“ v roce 2008.

Ve volném čase jeho zájmy byly všestranné, ani chvíli nemohl nečinně sedět a nic nedělat. K jeho největším zálibám "koníčkům" patřilo malování. Rád maloval krajinky a různé postřehy z přírody. Tyto své obrazy si sám rámoval a obdarovával je s věnováním svým kamarádům, přátelům a známým, dá se říci na všech stupních občanské společnosti. Velikou, dá se říci obrovskou zálibu měl v dechové hudbě a zpěvu. Jeho repertoár a jeho písně byly velice známé a oblíbené při všech akcích a příležitostech na všech stupních ať rodinných nebo společenských. Výběr jeho písní byly písně lidové, staročeské a vojenské. Znal obrovské množství textů písní zcela z paměti. Nazpíval a nahrál svým známým a kamarádům s věnováním a se slovy: tuto kazetu máte ode mně, abyste si, až já už mezi vámi nebudu, mohli se mnou zazpívat. Byl zaslužilým členem místního sportovního klubu TJ. Sokol FC. Hněvotín, byl jeho obrovským fandou. V podstatě neexistovalo, pokud by mu to jeho zdravotní stav dovolil aby chyběl na lavičce jeho příznivců. Také celé fotbalové mužstvo v čele s trenérem panem Šindelářem se s ním přišlo rozloučit.

Na den veteránů 11. listopadu 2009 byl při slavnostním aktu v Praze na Vítkově povýšen jako nadporučík ve výslužbě za účasti ministra obrany pana Bartáka a předsedy senátu p. Sobotky.

Na smutečním obřadu za široké účasti veřejnosti se nad rakví zesnulého rozloučil pravoslavný duchovní pan RNDr Petr Novák. Slova útechy pro pozůstalé pronesla paní Mgr. Jana Mádlová, která velice citlivě zhodnotila jeho více než padesátiletou životní dráhu v naší obci.

Za krajské Sdružení Čechů z Volyně se se zesnulým rozloučil jeho předseda Oldřich Rejchrt, který vysoce ohodnotil jeho obrovský přínos pro Krajské sdružení v regionálním a také hlavně v celostátním měřítku.

Za místní farní úřad se rozloučil katolický farář pan Eduard Krumpolc.

Závěrečná slova pronesl Předseda československé obce legionářské ČSOL pan plukovník MVDr Milan Zuffa-Kunčo. Potom za zvuku české státní hymny v provedení vojenské posádkové hudby byla rakev čestnou vojenskou stráží vynesena před kostel a umístěna do smutečního auta a za střelby slavnostní

vojenské salvy převezena ke zpopelnění. Urna s jeho popelem bude uložena do společného rodinného hrobu na místním hřbitově, což bylo jeho přání.

Svou vlastní povahou byl oddaným vlastencem a typicky správným Volyňákem. O to horší je skutečnost, že při pohledu zpět v osobnosti pana Vladimíra Tenglera odchází z naší obce poslední ze sedmnácti spolubojovníků Svobodovy armády, kteří se zbrání v ruce pomáhali osvobodit Československou republiku. Po válce v roce 1945 se spolu se svými rodinami usídlili zde v této obci a zesnulý je posledním z nich.

Vážili jsme si ho a budeme na něj vzpomínat s uznáním a úctou.

Na závěr otiskujeme verš z jeho parte:

*Hudbo, ty lásko má,
měl jsem Tě tolik rád...
nepřestaň nikdy hrát,
i když budu navždy spát...*

*Neplačte, ztište v srdci žal,
já dobré dílo vykonal
a po práci chci tiše spát,
a v modlitbách možno vzpomínat...*

za olomoucký region Vladimír Polák

NAŠE ŘADY DÁLE OPUSTILI ...

Region Žatec

Vždy je smutné loučení s příbuznými a také s přáteli i se svými krajany. Bohužel i v novém roce 2010 to není jiné ...

Dne 31. prosince zemřela po dlouhé a těžké nemoci ve věku 88 let. Marie Višnerová-Najmanová z Podbořan. Pocházela z Krasilna na Volyni

4. ledna zemřela náhle 71 letá Věruška Maříková-Stryjová, moje rodačka a příbuzná z Novokrajeja, nyní bydlela v Žatci.

V minulém roce 28. listopadu zemřel Ing. Jiří Linha z Podbořan nevím přesně odkud pocházel, pravděpodobně z Moskovštiny před 77 lety.

Dne 20 prosince zemřela Marie Zajícová-Ulrychová z Vikletic, pocházela z Hrušvice, v nedožitých 76 letech.

Dne 17. ledna zemřel náhle náš člen výboru, který s námi pracoval už mnoho let Bohumil Vojar z Postolopr, rodák z Kvasilova, 77 letý. Ve velkém počtu přátel a známých jsme se s ním rozloučili v pátek 22. ledna. Budiž mu země lehká! Všem pozůstalým upřímnou soustrast projevuje

Kamila Ondrová

Region Domažlice

Oznamuji všem přátelům našeho regionu, že 29. 11. 2009 zemřela po dlouhé, těžké nemoci ve věku nedožitých 75 let dlouholetá členka, výborná kamarádka, paní Mařenka Hubatová z Horšovského Týna, rodačka z Ivanič.

Budiž jí země česká lehkou!

Pozůstalé rodině upřímnou soustrast projevují za region Vladimír Ledvina a Naďa Pytelková

Region Chomutov

2. ledna t. r. zemřela po dlouhé, těžké nemoci ve věku 82 let naše dlouholetá členka pí Slavěna Hloušková, rozená Hnízdová z Novokrajeja, bytem v Chomutově, Kdo jste ji znali, věnujte jí vzpomínku.

Za region Jiřina Kačerová a jednatel J. Roller

Moravskoslezský region

Dodatečně oznamujeme, že 29. 10. 2009 zemřel pan Josef Kadlec ve věku nedožitých 75 let. Pocházel z Ledochovky, bytem Krmelín. Upřímnou soustrast manželce a ostatním pozůstalým projevuje

Za region MVDr. Vladimír Samec a Marie Seitlová, tajemnice

Důležité upozornění:

Pokud se stane, a zmře náš člen, žádáme jeho blízké neb známé, aby tuto skutečnost nahlásili buď důvěrníkovi nebo komukoli, kdo by uvědomil tajemnici regionu. Tím by nedocházelo k tomu, že dotyčnému ve Zpravodaji gratulujeme k jubileu a ten již několik měsíců není mezi námi.

Děkuji, Seitlová Marie

ZO Šternberk

23. 12. 2009 zemřel pan Bureš Josef nar. v Rovně, příslušník Svobodovy armády, ve svých 84 letech.

2. 1. 2010 zemřel pan Josef Faltys z Hlinska-Záhory, bytem v Mladějovicích, v 91 letech. Do naší armády přešel z RA k dělostřelcům 152 m/m.

1. 12. 2009 zemřela paní Marie Růžičková-Hlaváčková z Ulbárova, ve věku 91 roků.. Bydlela v Lužicích u Šternberka.

Všem rodinám upřímnou soustrast projevuje za ZO region Šternberk Viktor Ráza

Region Moravskoslezský

Dne 1. 2. 2010 zemřel Václav Marek, rodák ze Špakova, nyní bytem Studének.

Upřímnou soustrast za region

Jaroslava Barvíková

Region Litoměřice

13. 1. 2010 zemřel ve věku nedožitých 75 let pan Vladimír Meduna, rodák z Mírohoště, nyní bytem v Ústí n. Labem

Upřímnou soustrast pozůstalým projevuje za region

Daniela Zelenková, jednatelka

Všem pozůstalým projevuje svou upřímnou účast i redakce Zpravodaje

Příspěvky na tiskový fond, leden 2010

Nina Pivková, 1000 Kč. Zdena Holcová, 200 Kč. Jadwiga Doležalová, 400 Kč. Naděžda Hrubá, 1000 Kč. Růžena Roubalová, 200 Kč. Josef Knob, 300 Kč. Věra Jeřábková, 200 Kč. Dana Štechová, 400 Kč. Stanislava Gryndlerová, 300 Kč.

Region Praha: Anna Maroušová, Praha, 200 Kč. Marie Běhouňková, Praha, 100 Kč. Libuše Vokurková, Hořovice, 200 Kč. Manželé Slavíkovi, Praha, 200 Kč. Vladimír Jeníček, Žinkovy, 200 Kč. Vladimír Kekrt, Praha, 200 Kč.

Region Žatec: Marie Němcová, Lhota, 100 Kč. Jiřina Bajborová, Žatec, 200 Kč. Libuše Sivulská, Kryry, 200 Kč. Ing. Miroslav Kadavý, Louny, 200 Kč. Ing. Zdeněk Beneš, Malměřice, 300 Kč. Marie Martinovská, Žatec, 200 Kč. Antonie Černá, Žatec, 200 Kč. Libuše Klígllová, Žatec, 200 Kč. Ludmila Maršíková, Žatec, 200 Kč. Jiřina Skalická, Žatec, 200 Kč. Marie Štychová, Dobřany, 200 Kč. MUDr. Marie Vokáčová, Dobřany, 200 Kč. Rostislav Jankovec, Žatec, 200 Kč. Jindřich Fiala, Klášterec, 200 Kč. Emil Kopp, Žatec, 150 Kč. Manžeklé Průšovi, Bitozeves, 150 Kč. Kamila Ondrová, Žatec, 100 Kč. Věra Moravcová, Žatec, 100 Kč. Božena Řapkova, Milčeves, 100 Kč. Jaroslava Kahounová, Vilice, 100 Kč. Marie Němcová, Lhota, 100 Kč. Václav Průša, Děčín, 100 Kč. Anna Vránová, Razice, 50 Kč. Ludmila Knobová, Hředle, 50 Kč. Helena Mlejnková, Liběšice, 250 Kč. Radislav Vodrážko, Černčice, 200 Kč. Marta Jachuňková, Žatec, 150 Kč. Anna Košťálová, Louny, 200 Kč. Slavomír Vokáč, Louny, 200 Kč. Jana Verliková, Frýdek-Místek, 100 Kč. Anna Rejzková, Staňkovic, 200 Kč. Václav Valoušek, Stekník, 200 Kč.

Region Nymburk: Naděžda Smetanová, Sukorady, 100 Kč.

Region Brno: Alena Marková, Náměšť nad Oslavou, 100 Kč. Miloslava Keprtová, Brno, 150 Kč.

Region Litoměřice: Josef Vyletěl, Turnov, 300 Kč. Oldřich Procházka, Lovosice, 200 Kč. Věra Brázdová, Litoměřice, 100 Kč. Jaroslav Marek, Kuřivody, 250 Kč.

Region Cheb: Manželé Mácovi, Cheb, 200 Kč. Lída Krejčová, Třebeň, 300 Kč.

Region Chomutov: Jiřina Vinšová, Chomutov, 200 Kč. Helena Slavíková, Lomnice u Sokolova, 200 Kč. Major Beneš Vraný, předseda OV SBS Chomutov, 500 Kč. Zdena Špánková, Čejkovice, 100 Kč.

Region Výškov: Věra Ludíková, Rožnov pod Radh. 500 Kč.

Region Mariánské Lázně: Mikuláš Mulko, Mar. Lázně, 400 Kč.

Region Broumov: Manželé Ledvinovi, Martinkovice, 200 Kč.

Region Frýdlant: Marie Záhřebová, Prachatic, 200 Kč. Ludmila Milická, Liberec, 250 Kč.

Region Šumperk: Stanislav Procházka, Libina, 300 Kč. Rostislav Novotný, Velké Losiny, 200 Kč.

Region Moravskoslezský: Helena Kysilková, Ostrava, 100 Kč. Josef Knob, Moravice, 300 Kč. Ing. JUDr. Jiří Křivský, Opava, 200 Kč. Ing. Dobroslav Janko, Krmov, 200 Kč.

Region Uničov: Olga Hybrantová, Uničov, 200 Kč.

Region Krkonoše: Ludmila Bečvářová, Jánské Lázně, 300 Kč.

Region Karlovy Vary: Libuše Čeňková, K. Vary, 200 Kč. Ludmila Rudolfová, K. Vary, 100 Kč.

Region Moravský Krumlov: Jaroslav Sitar, Branišovice 1000 Kč

Příspěvek regionu Praha

M. Nečasová, 75 Kč a Roman Šér, 65 Kč. Region děkuje.

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení:** Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Milmoň, mobil.: 728 351 726.. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zaslejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 25.02.2010